

18. ura.

Mošt. (Naprava, oskrbovanje.)

19. ura.

Slivovec in druge pijače (Naprava in nadaljno oskrbovanje.)

20. ura.

Vrste sadne. (Jabolka, namizno sadje, sadje za kupčijo in dom.)

21. ura.

Vrste sadne. (Hruške, namizno sadje, sadje za kupčijo in dom.)

22. ura.

Vrste sadne. (Češplje, slive, ringlo, češnje itd., namizno sadje, sadje za kupčijo in dom.)

23. 24. ura.

Ponavljjanje.

(Konec prih.)

Plesniva krma.

Velikokrat zaradi neugodnega vremena mnogo krme ni moči suhe spraviti, in zatoraj splesni. Prav je toraj, da izpregovorimo, kako vpliva taka krma na zdravje naših domačih živali in kako se da njena škodljivost pomanjšati.

Plesen sestoji iz nitkastih, s prostim očesom često komaj razločnih rastlinic (glivic), pokaže se pa na raznih živilih ki so postala vlažna ali so spravljena po vlažnih, zaduhlih krajih. Iz prva so plesnove glivice jako nežno, belo pletičje, ki sčasoma porumeni, pordeči, pozeleni, porjavi ali počrni in se vedno bolj drobi, ker sestoji iz mnogobrojnih, kaj majhnih stvorov. Te glivice provzročajo, da se krma kemično razkroji in jo toraj spridijo. Če človek ali žival uživa plesnivo hrano, lahko zboli ali pa celo umrje.

Pred vsem lahko gotovo trdimo, da je plesniva krma manj redilna in tečna, ima pa tudi drugih škodljivih lastnosti, in primerjamo jo celo lahko z strupom. Ob kratkem izpregovorimo o boleznih, katere provzroča plesniva krma, ozirajoč se na živila, ki so pri nas navadna.

Če konji zobljejo plesniv, zaduhlo dišeč oves, ohromi jim včasih jezik in zadnji del, vname se jim pa tudi želodec in črevo, in žival pogine v malo dneh. Najnavadnejša bolezen, ki jo dobe konji, če zobljejo tak oves, pa je močenje. Živali mnogokrat in mnogo močijo, in moča jim je kot voda čista, zelo so žejne, otožne in hujšajo. Mnogokrat tudi vsled plesnive zobi žival ne mara več jesti, dobi grižo ali pa zboli na ledvicah. Plesnivemu zrnju se vselej plesen niti ne vidi, in tu odločuje duh.

Plesnivo seno pa različno vpliva po tem, kakeršne vrste in starosti je živina. Jagnjetom se od njega vname pljučna mrena, konji dobodo sapniški in pljučni katar, vnamejo se jim ledvice, tako da take živali težko sopo.

Govedom se kaj rad vname gobec, in tudi slinijo se. Poleg tega taka krma kaj rada provzroči želodčni in črevesni katar, vnetje ledvic in pri govedih črevesno kivavenje. Breje krave pa rade zvržejo, če se jim poklada plesnivo seno. Ravno tako plesniva slama lahko provzroči naduho, vnetje črev in želodca in plučne katar, če se tudi ne poklada, ampak rabi le za steljo. Le mimogrede bodi omenjeno, da se na rži zelo često nahajajo rožički, ki so kaj nevaren strup zlasti brejim živalim.

Kako se zboljša plesniva krma? Prav za prav bi se taka krma ne smela pokladati, a žal, marsikako leto se po tem ravhati ni mogoče. Gledati toraj moramo, da kolikor mogoče pomanjšamo škodljivost take krme, kajti popolnoma popraviti se izprijena krma ne da. Splošno veljavna pravila za porabo take krme so naslednja:

1. Taka krma se sme pokladati le v malih množinah in le z dobro krmo pomešano.

2. Ob taki krmi mora se dajati živini sol, da pospešuje prebavljanje.

3. S tako krmo mora se najprej narediti poskus; če se pokaže škodljiva, mora se popolnoma opustiti.

Zrnje se mora kolikor mogoče na zračnem in suhem shraniti in pogostoma premešati. Dobro je tudi, če se plesnivo zrnje pari ali praži; z visoko toplino se glivice ukončajo in razkrojijo kake strupenine. Dobro je tudi, zrnje pariti, pozneje zračiti in sušiti v sušilnici. Da se ovsu odvzame zaduhlost, dobro je, pomešati ga s prahom od lesenega oglja (na 24 $\frac{h}{g}$ ovsa 1 $\frac{h}{g}$ prahu). S takim prahom pomešan oves naj leži 8—14 dni, potem pa s čistilnico odstranimo oglje. Če oves še ni zaduhlosti izgubil, pomeša se še edenkrat z ogljem, in dalje se tako ravna ž njim, kakor je povedano.

Plesnivo seno ali slama se mora najprej izbrati, potem presušiti, prezračiti, pretresti in potem poškopiti s slano vodo. Za mlado živino, ki raste, pa taka krma ni, kajti po njej se slabo razvija, postane zmršena, in lotijo se je kožne zajedalke. Če sušilo ne pomaga, ne ostaje drugega, nego da se krma razreže in potem s soparo praži. Manj dobro je, če se le popari, ker vročina, kar je tukaj najvažnejše, tako močno ne deluje. Vsekakor pa moramo biti vzlic vsem tem pripravam kaj previdni, in najboljše je, če se s poskusom najprej preverimo, da je krma neškodljiva.

Razne reči.

* Sejanje balzamin. Da bodo balzamine močno rasle in cvele, posejejo naj se šele sredi aprila v prav tople gnojne grede. Rastline zrasto dosti do junija, koder se na prosto presade, in so veliko lepše in močnejše, nego zgodaj sejane. Balzamina ljubi dobro, mastno zemljo in se mora ob suši pridno zalivati.

* Bolhači so nevarni sovražniki cvetličnjakom in zelenjakom. Ker se boje sence in vlage, pokrivajo naj